

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

18 december 2000

GEDACHTEWISSELING

**in het kader van de opvolging en voortgang van de standpuntbepaling
inzake Europese aangelegenheden met de heer Patrick Dewael,
minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Jacques Laverge**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

mevrouw Lisette Croes, de heer Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Paul Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden	4
II. Vragen en opmerkingen van de leden en antwoorden van de minister-president	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 30 maart 2000 een gedachtewisseling gehouden met minister-president Patrick Dewael, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden. Voorwerp van deze gedachtewisseling was de periodieke opvolging en de voortgang van de standpuntbepaling van de Vlaamse overheid met betrekking tot het Europese beleidsdomein.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, collega's, een paar maanden geleden heb ik in deze commissie reeds een uitgebreid antwoord gegeven op een vraag om uitleg van de heer Freddy Sarens over de IGC¹. Ik zal het hier in eerste instantie hebben over de voortgang in dat IGC-dossier, en meer bepaald over de organisatie en methode waarmee de onderhandelingen worden gevoerd.

Sinds de start van de IGC op 14 februari 2000 zijn vier vergaderingen gehouden op het niveau van de vertegenwoordigers, namelijk op 15 en 25 februari en op 7 en 28 maart. Op 20 maart is er ook één geweest op ministerieel niveau. Tijdens een vorige commissievergadering² heb ik al gezegd dat de fe-

derale ministerraad, in overleg met de Vlaamse overheid, op 18 februari heeft beslist om de volgende personen deel te laten uitmaken van de technische vergadering, voor de federatie zijn dat : de heer Van Daele, permanente vertegenwoordiger van België bij de Europese Unie, de heer De Bock, secretaris-generaal van het federaal departement van Buitenlandse zaken, de heer Moors van het kabinet van de premier en de heer Van Meeuwen van het kabinet van Buitenlandse Zaken. Voor de huidige IGC-onderhandelingen is er één plaats voorbehouden voor de gemeenschappen en gewesten, voor zover het gaat om onderwerpen die tot de bevoegdheid van die entiteiten behoren.

Naast het overleg en de permanente vertegenwoordiging zijn er ook de belangrijke P11-vergaderingen. Ze worden in principe steeds gehouden aan de vooravond van elke technische IGC-vergadering. Er is ook een bijzondere steuncel tussen het federale niveau en de gefedereerde entiteiten, in casu de kabinetten van de ministers-presidenten.

Wat het overleg tussen de gemeenschappen en de gewesten onderling betreft, heeft men een beurtrol ingesteld. Op 28 februari is ons voorstel aanvaard. Per kalendermaand wordt één gemeenschap en één gewest aangeduid om deel uit te maken van de Belgische delegatie. Vlaanderen zal het voorzitterschap waarnemen in maart, juni en oktober. Voor Vlaanderen werd de heer D'Havé, Vlaams attaché bij de permanente vertegenwoordiging, afgevaardigd om in de technische werkgroep te zetelen.

Tijdens de eerste maand dat Vlaanderen zijn rol mocht spelen, werd de toon gezet voor een gestructureerd overleg binnen Vlaanderen. Er waren consultatievergaderingen met mijn kabinet en andere kabinetten, administraties en met de andere gemeenschappen en gewesten.

Rijnland en Baden-Württemberg vertegenwoordigen de Duitse Länder bij de IGC-onderhandelingen. De Oostenrijkse Länder zijn in de IGC-delegatie vertegenwoordigd door de heer Schausberger uit Salzburg en de heer Sausgruber, de Landeshauptman van Vorarlberg. Het moet hierbij uiteraard gaan om zaken die onder hun bevoegdheid vallen.

We hebben ons standpunt over de IGC meege-deeld aan andere regio's binnen de Europese Unie. Het groot aantal reacties dat we daarop hebben gekregen wordt op dit moment verwerkt. Op 11 april ontmoet ik de staatsminister voor Europese Aangelegenheden van Beieren. Op die dag zal ik ook een gesprek voeren met de heer Schausberger.

1 Vraag om uitleg van de heer Freddy Sarens tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de Vlaams prioriteiten voor de komende Intergouvernementele Conferentie, *Hand.*, Vl. Parl. 1999-2000, 27 januari 2000, nr. C67.

2 Vraag om uitleg van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de vertegenwoordiging van de gewesten en gemeenschappen in de Belgische IGC-delegatie, *Hand.*, Vl. Parl. 1999-2000, 17 februari 2000, nr. C91, pp. 10-12 en Actuele vraag van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de vertegenwoordiging van de deelstaten in de Belgische IGC-delegatie, *Hand.*, Vl. Parl. 1999-2000, 23 februari 2000, nr. 38, pp. 9-10.

Wij waren de eersten om ons standpunt te bepalen over de IGC-benadering. Ondertussen heeft ook de Waalse regering dat gedaan. Het is belangrijk dat overleg regelmatig te voeren. We waren de eersten om een structuur en een methode met een inhoudelijke benadering voor te stellen. Ook de andere gemeenschappen en gewesten zijn nu wakker geworden.

Wat is nu de onderhandelingsruimte ? Hoeveel ruimte wordt er, naast de bekende left-overs van Amsterdam, binnen de IGC geboden om bijkomende punten op de agenda te plaatsen en zo mogelijk af te ronden ? Sommigen willen de timing respecteren en onder het Frans voorzitterschap de zaken finaliseren. Verscheidene kandidaat-lidstaten bezweren ons “de kar niet te overladen” omdat dit tot uitstel zou kunnen leiden van hun effectief lidmaatschap. Anderen stellen dan weer dat ze eigen prioriteiten hebben waardoor ze een zo ruim mogelijk debat willen houden.

Inzake de inhoud kent u onze standpunten over de samenstelling van de commissie en de weging van de raadsstemmen. Op de vergaderingen die tot nu toe hebben plaatsgevonden is men veelvuldig ingegaan op de gekwalificeerde meerderheid. We zitten op dezelfde lijn als de Belgische overheid. Indien we willen dat Europa en de Europese Unie op een efficiëntere manier besluiten neemt, dan moeten we zoveel mogelijk afstappen van de eenparigheidsregel. Uiteraard geldt dit niet voor constitutionele aangelegenheden. Er zijn besprekingen gevoerd over het milieu, sociale bepalingen, justitie, binnenlandse aangelegenheden en fiscaliteit, waarbij de discussie ging over de gekwalificeerde meerderheid. Er groeit een consensus om een aantal punten aan de agenda toe te voegen, zoals de versterkte samenwerking, defensie en uiteraard de problematiek in verband met het handvest van de grondrechten. De laatste twee punten werden voorlopig opzij geschoven. Het voorzitterschap stelt op dit ogenblik een werkdocument op over de versterkte samenwerking.

Momenteel is er geen meerderheid om connexe onderwerpen op de agenda te zetten. Tijdens de vergadering van de technische groep van 7 maart heeft echter ook de Belgische overheid gebruik gemaakt van de rondvraag om alle Vlaamse prioriteiten inzake de culturele diversiteit, het taalregime, de subsidiariteit en de versterkte rol van het Comité van de Regio's aan te kaarten. We zijn vragen de partij voor de versterking van de transversale dimensie van cultuur in alle Europese beleidsdomeinen. Dat geldt ook voor de precisering van artikel 21, lid 3 van het Verdrag tot oprichting van de

Europese Gemeenschap, namelijk dat de Europese burger zich in zijn eigen taal kan richten tot alle instellingen en organen die in unieverband bestaan. Ook de verduidelijking van het subsidiariteitsartikel en de omvorming van het Comité van de Regio's horen daarbij. We stellen vast dat er voldoende kapstokken zijn om al onze punten aan op te hangen. Het Comité van de Regio's en het Hof van Justitie komen in het kader van de noodzakelijke aanpassingen van de instellingen sowieso aan bod.

De Waalse regering wenst een maximale convergentie. De standpunten van de Vrijstaat Beieren lopen gelijk met de onze. Ze benadrukken het subsidiariteitsprincipe, zonder dat ze expliciet de vermelding van de constitutionele regio's vragen. Ook Catalonië zit volledig op onze golflengte. Schotland en Wales vinden het op dit ogenblik niet aangewezen de agenda zwaarder te belasten. Ze willen de huidige IGC afronden. Naast Beieren en Catalonië volgen ook Salzburg en de Duitse Länder ons standpunt.

In het vooruitzicht van het Belgisch voorzitterschap van de EU in de tweede jaarhelft van 2001, is de voorbereiding binnen de Vlaamse administratie zeer belangrijk. Ik zal de nota die de Vlaamse regering twee maanden geleden heeft goedgekeurd en waarin de oprichting van een Europese task force wordt vooropgesteld, overmaken aan de commissieleden. Er is een versterking nodig van onze eigen administratie. Die is trouwens niet enkel nodig voor de voorbereiding van het Belgisch voorzitterschap van volgend jaar. Op dit ogenblik is er binnen de administratie gewoon nog in algemene zin te weinig kennis en knowhow over het Europees gebeuren. We moeten ervoor zorgen dat die versterking op een continue en proactieve manier gebeurt. Dit houdt ook in dat we onze afvaardiging bij de permanente vertegenwoordiging gevoelig moeten versterken.

Tijdens de begrotingscontrole hebben we daarvoor de nodige maatregelen genomen. Voor het jaar 2000 zijn de middelen reeds beschikbaar. In het totaal gaat het om een bedrag van 60 miljoen frank alleen al voor personeelskosten bij diverse administraties, zo onder andere Aminoal en de administratie Land en Tuinbouw. Er werd daarenboven 10 miljoen frank extra uitgetrokken voor de externe betrekkingen.

De nota aan de Vlaamse regering handelt niet alleen over de oprichting van een task force gericht op de inhoudelijke prioriteiten tijdens het Belgisch voorzitterschap. We maken ook van de gelegenheid gebruik om Vlaanderen extra in beeld te brengen.

Minister Anciaux heeft contacten gelegd om de culturele omkadering te versterken. In de begroting van volgend jaar zullen daarvoor de nodige financiële middelen worden ingeschreven.

Op initiatief van de administratie Buitenlands Beleid organiseren we op 7 april in het kasteel van Ham te Steenokkerzeel een seminarie om de mensen wegwijs te maken in het Europees besluitvormingsproces op de verschillende niveaus en hen uit te leggen wat het voorzitterschap betekent. Alle kabinetsmedewerkers en betrokken ambtenaren worden daarvoor uitgenodigd. We hebben ook een aanbesteding uitgeschreven voor een aanzienlijk opleidingspakket. EIPA, het European Institute of Public Administration in Maastricht heeft de opdracht binnengehaald. In de tweede helft van 2000 zullen deze opleidingen van start gaan.

Het is nog te vroeg om vooruit te lopen op de inhoudelijke prioriteiten. Ook de top van de regeringsleiders is belangrijk voor Vlaanderen. Deze top vindt plaats in Gent op 12 oktober 2001. Ook dat is een unieke gelegenheid om ons voor te stellen aan een groot publiek.

II. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN EN ANTWOORDEN VAN DE MINISTER-PRESIDENT

De voorzitter : Er ontbreekt één belangrijk onderdeel in uw toelichting, namelijk de voorbereiding en de opvolging van de top van Lissabon.

Minister-president Patrick Dewael : Ik heb het daar gisteren reeds over gehad naar aanleiding van een actuele vraag³ in de plenaire vergadering.

De voorzitter : Het is niet omdat er in de plenaire vergadering vragen worden gesteld of interpellaties gehouden dat het onderwerp later niet meer aan bod mag komen in commissie.

Minister-president Patrick Dewael : Het was een zeer belangrijke top die aansloot op de afspraken die reeds werden gemaakt. Het was de derde thematische conferentie, na die over de werkgelegenheid in Luxemburg in 1997 en die in Tampere in 1999 over justitie en binnenlandse zaken. De zaken die nu werden behandeld, waren werkgelegenheid, economische hervormingen en sociale cohesie. Hierbij wil men maximaal gebruik maken van de zogenaamde ICT-boom. De materie is ongemeen belangrijk voor de ontwikkeling van de Europese Unie in de komende jaren.

Op de top werden bijzonder heldere conclusies geformuleerd. Deze besluiten stonden trouwens ook reeds in het Vlaams regeerakkoord. We hebben in heel wat materies een voorsprong opgebouwd. De deelstaten zullen in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor de correcte uitvoering van die conclusies. De federale premier heeft gebruik gemaakt van zijn ontmoeting met de heer Schröder om de implementatie op een gedecentraliseerde manier, conform het subsidiariteitsprincipe, te laten gebeuren. Dit wil zeggen dat men rekening moet houden met de interne federale structuur. Dit gebeurt voor de eerste keer.

In het kader van de IGC spreken we over de vraag om de constitutionele regio's formeel te erkennen. We zijn nog niet zover. In de besluitvorming van een Europese top is dit wel gebeurd.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Dit klopt niet. In het Verdrag van Amsterdam werd dit punt reeds uitdrukkelijk opgenomen. Het ging daarbij niet alleen om de implementatie, maar ook om de inhoudelijke bevoegdheidsverdeling in een aantal federale staten.

Minister-president Patrick Dewael : Toch is het belangrijk te vermelden dat de realiteit van de betrokken landen in de besluitvorming werd onderkend.

Bij de voorbereiding was er vrij intens overleg tussen de premier, mezelf en de respectieve kabinetten. Er waren ook drie P11-vergaderingen op het ministerie van Buitenlandse Zaken. De Vlaamse regering heeft de betrokken nota goedgekeurd op 17 maart. Er was ook een rechtstreekse insteek van de Vlaamse minister van Tewerkstelling. Het ging hierbij specifiek om de sociale problematiek.

De voorbereiding gebeurde op een correcte manier. De enige valse noot was de ICBB-vergadering die te elfder ure werd afgelast omdat de minister van Buitenlandse Zaken een vergadering van het

³ Actuele vraag van de heer André Denys tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering bij de voorbereiding en uitvoering van de Europese top in Lissabon, *Hand.*, VI. Parl. 1999-2000, 29 maart 2000, nr. 50, pp. 5-6.

kernkabinet moest bijwonen. De inhoudelijke bespreking was echter reeds in belangrijke mate afgerond. De belangrijkste standpunten had men dan ook reeds meegedeeld.

Ik heb de conclusies van de top overgemaakt aan de ministers die bevoegd zijn voor onderwijs en economie. Het is belangrijk dat ze zo snel mogelijk bepalen welke gevolgen de besluiten hebben voor hun bevoegdheidsdomein. Los van de beleidsnota's is een specifieke actie noodzakelijk. De bevoegde ministers moeten een analyse maken van de besluiten van de top van Lissabon en er elk op hun domein de conclusies uit trekken. Op het moment dat die nota klaar is en wordt goedgekeurd door de Vlaamse regering, kan ze in deze commissie worden besproken tijdens de periodieke bespreking over de stand van zaken aangaande het Europees gebeuren.

Los van de beleidsnota's en van de begroting is dus in elk geval een actie van de Vlaamse regering nodig. De ministers Van Mechelen en Vanderpoorten spelen een belangrijke rol bij de implementatie van de afspraken van de top van Lissabon. Zij moeten immers de nodige beleidsmatige conclusies trekken uit die afspraken. Eenmaal hun nota hierover is goedgekeurd door de Vlaamse regering, kunnen trouwens ook zij een toelichting geven aan deze commissie.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de minister-president, u had het over “kapstokken” voor de Vlaamse prioriteiten. U gaf enkel het voorbeeld van het operationeel maken van de instellingen in het licht van een uitbreiding van de EU. Zijn er nog andere dergelijke kapstokken ?

U stelde dat nog wordt gediscussieerd over het bepalen van die Vlaamse prioriteiten. Ik hoop dat die zich niet zullen beperken tot cultuur, maar dat ook milieu en mobiliteit ertoe zullen behoren.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Een aantal zaken over de IGC zijn niet helemaal duidelijk. Ik hoorde dat de gemeenschappen en gewesten slechts aanwezig zullen zijn als hun bevoegdheden aan de orde zijn. Dat is een enorme stap achteruit in vergelijking met de vorige IGC's in Turijn en Rome. Toen werd, onafgezien van de bevoegdheden, steeds één stoel ingenomen door een vertegenwoordiger van de gemeenschappen en gewesten. Dat gebeurde volgens een rotatiesysteem. In het licht van de Belgische staatsstructuur is dat heel belangrijk. De Oostenrijkse delegatie hanteerde trouwens min of meer hetzelfde systeem als de Belgische.

Mijnheer de minister-president, u stelt dat een rotatie werd afgesproken waardoor de vertegenwoordiger van Vlaanderen driemaal, met name in maart, juni en oktober, aan de conferentie kan deelnemen. Ik begrijp niet goed waarom in de hele periode die leidt tot de top van Nice, waar alles zal worden afgerond, Vlaanderen slechts driemaal aanwezig mag zijn. We mogen niet uitgaan van de zeven entiteiten in België. Het spreekt voor zich dat Vlaanderen de helft van de vertegenwoordiging van de gemeenschappen en gewesten moet uitmaken.

Vorige keer hebben we al gepraat over moeilijkheden zoals de left-overs en het niet overladen van de agenda om resultaat te bereiken. De belangrijke discussie over ‘governance’ in Europa voor deelstaten van federale landen zal daardoor niet op de agenda staan van de IGC. Toch is die van fundamenteel belang om de verantwoordelijkheden te bepalen in federaal georganiseerde landen.

Het is heel belangrijk om contact tot stand te brengen met andere constitutionele regio's. Catalonië en Beieren zullen een meer extensief standpunt innemen. De Duitsers in het algemeen, en Beieren in het bijzonder, kampen met een paradox. Ze willen een plaats voor de deelstaten, maar ze bekijken anderzijds de subsidiariteitsidee dan weer op een manier dat ze tegen een overdracht van grondwetgevende bevoegdheden aan Europa zijn, omdat die de constitutionele autonomie van de deelstaten in federale landen zou beknotten.

Ik heb, naast de IGC, ook heel belangrijke vragen over de positie van Vlaanderen op de top van Lissabon. Er is een wezenlijk onderscheid tussen het uitvoeren van een aantal beslissingen die werden genomen en het mee sturen van beslissingen. Het gedeelte van de top van Lissabon over technologie en innovatie is bij uitstek een Vlaamse bevoegdheid. Werd een eigen inhoudelijke Vlaamse nota opgesteld ? Heeft de Vlaamse regering een standpunt terzake ingenomen ? Een eigen nota is immers iets heel anders dan het goedkeuren van een federaal document.

Vlaanderen mag geen genoegen nemen met het louter uitvoeren van Europese beslissingen over thema's waarvoor wij specifiek bevoegd zijn. Als we daaraan zouden toegeven, volgen we de Franse of Nederlandse decentralistische benadering, waarbij regio's worden beschouwd als louter territoriale gehelen. De Fransen zijn van mening dat hun specifieke interne staatshuishouding ook extern moet worden overgenomen. Die benadering verschilt fundamenteel van de onze. Bovendien zijn wij het

enige land van de EU dat, krachtens het Sint-Michielsakkoord, over deelstatelijke autonomie beschikt op het vlak van buitenlandse betrekkingen, ook naar de EU toe. Niet enkel de output of de uitvoering, maar ook de input van het beleid is grondwettelijk aan ons toegewezen. De deelstaten zijn de dragende en richtinggevende krachten, waardoor zonodig ook enige differentiatie moet kunnen tot uiting komen tussen het beleid in het noorden en het zuiden van dit land.

Er bestaat een document van de Vlaamse regering inzake een specifieke Vlaamse onderbouwing van het Belgisch EU-voorzitterschap in 2001. Werd voorafgaandelijk aan de top van Lissabon ook een duidelijk en afgelijnd Vlaams standpunt ingenomen over de ICT in het algemeen en over technologie en innovatie in het bijzonder – allemaal elementen die binnen het Belgisch systeem van bevoegdheidsverdeling tot de Vlaamse bevoegdheden behoren ? Dit alles belet vanzelfsprekend niet dat we moeten streven naar samenwerking en afstemming met anderen. Ter voorbereiding van de (thematische) top van Luxemburg waar afspraken werden gemaakt over werkgelegenheid, stelde elke deelstaat wel een eigen plan op. Ik vrees dat deze keer – zoals ook min of meer werd aangegeven door de federale premier in het federale Adviescomité voor Europese Aangelegenheden – enkel werd ingespeeld op een federaal basisdocument. Toch is het enorm belangrijk dat ook de deelstaten het beleid dragen.

De heer Paul Van Grembergen : De antwoorden van de minister-president op de vragen van de heer Van den Brande zullen wellicht enige opheldering verschaffen. We kunnen daarna zonodig op dit onderwerp terugkomen.

In Europa is een belangrijke discussie aan de gang over het aantal Europese Commissarissen. Het is een discussie waarbij de staten op de voorgrond treden. Er zal ook worden gediscussieerd over de stemverhoudingen in de Raad van Ministers. Ook deze discussie zal zich situeren op het niveau van de staten. Ook over de gekwalificeerde meerderheid zal worden gedebatteerd, en ook dat zal een discussie zijn tussen staten. Een ander onderwerp zal de gedifferentieerde samenwerking tussen lidstaten zijn.

Elk van deze vier klemtonen van de EU voor de volgende maanden en jaren zal draaien rond de staten. Ik vrees dat de regio's verdrongen zullen worden en hun macht zal worden ingeperkt. Daarom lijkt het me noodzakelijk een gesprek te organiseren tussen die grondwettelijke deelstaten uit

Europa die eenzelfde belang verdedigen en hetzelfde inzicht hebben. Misschien moeten wij het initiatief voor het gesprek nemen. Wellicht wordt het delicaat om te beslissen welke deelstaten we uitnodigen. Beieren en Catalonië zijn evidente gesprekspartners, maar er zijn nog andere.

Mijnheer de minister-president, u sprak over de toerbeurtregeling. Die wordt ingedeeld volgens de gewestelijke bevoegdheden, maar wij beschikken ook over gemeenschapsbevoegdheden. Hoe werkt de rotatie voor de gemeenschappen ? Weegt de Duitstalige Gemeenschap even zwaar door als de Vlaamse en Franse ?

U hebt gelijk dat we absoluut een soort kanselarij voor buitenlandse betrekkingen moeten oprichten. Daarin moet alles samenkomen in verband met buitenlandse betrekkingen, zowel op het vlak van het beleid dat Vlaanderen zelf wil voeren als op het vlak van de afspraken die terzake worden gemaakt met de andere deelstaten van dit land. Door een dergelijke instelling zullen we beschikken over een voedingsbodem en over vorming, inzicht en sturing. De materiële invulling van een dergelijke instelling staat echter nog in zijn kinderschoenen. Ik heb vernomen dat de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest al over veel meer mankracht beschikken. Nochtans besteden ze ten gronde veel minder aandacht aan het buitenlands beleid dan wij.

Minister-president Patrick Dewael : Bedoelt u in het algemeen of op het niveau van de permanente vertegenwoordiging ?

De heer Paul Van Grembergen : Ik heb het over het personeel van de kabinetten en de administratie dat zich bezighoudt met het buitenlands beleid. Ik steun uw initiatief om zowel op ambtelijk als op politiek vlak voor versterking te zorgen.

Het zou goed zijn voor de beeldvorming mochten de leden van de Vlaamse regering meer fysiek aanwezig zijn bij belangrijke gebeurtenissen op het vlak van buitenlands beleid. Ik denk aan de afspraken over de IJzeren Rijn. Natuurlijk weet ik dat de NMBS onder de federale bevoegdheden valt, maar toch is die spoorverbinding ook van groot belang voor het economisch weefsel van Vlaanderen. Het ware goed geweest mocht ook iemand van de Vlaamse regering in beeld gekomen zijn toen de televisiebeelden over het akkoord werden getoond. Het buitenlands beleid is immers geschraagd op coöperatief federalisme.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de minister-president, ik heb nog een vraag over de voorbereiding van het Belgische voorzitterschap van de EU. U gaf een uiteenzetting over de administratieve voorbereiding, maar ik wil graag nog iets meer vernemen over de politieke voorbereiding.

Op een schriftelijke vraag van de heer Taylor⁴ hebt u een paar maanden geleden geantwoord dat u een raadgever zou aanstellen op uw kabinet. Zijn graad zou worden gelijkgesteld aan die van kabinetschef. Hij zou sinds 14 juli gedurende een jaar onderzoek verrichten. Daarna zou hij een rapport indienen over de beleidsvoorbereidende maatregelen van Vlaanderen. Kunt u hiervan een stand van zaken geven ?

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de minister-president, is het niet mogelijk om in het Comité van de Regio's met de Catalanen te praten over de toetreding van Vlaanderen tot de Unesco ? Juristen beweren dat enkel soevereine staten kunnen toetreden, maar dat klopt niet.

U weet dat de Catalaanse nationalistische partij tot de vorige verkiezingen ook de meerderheidspartij in Catalonië was. De politieke structuur zag er dus helemaal anders uit dan in Vlaanderen. Catalonië heeft beslist om de deelstaat kandidaat te stellen voor volledig lidmaatschap van de Unesco.

Natuurlijk hebben niet alle deelstaten in Europa interesse voor zo een lidmaatschap. Beieren en Baden-Württemberg voelen die behoefte wellicht niet. Vlaanderen heeft echter – net als Catalonië – een andere cultuur en taal dan de rest van het land. Een aantal regio's zal zich wellicht geroepen voelen om de kandidaturen collectief te verdedigen.

Juridisch is de toetreding trouwens wel perfect verdedigbaar. De tweede alinea van het eerste artikel van het Unesco-verdrag stelt immers dat naast staten ook entiteiten kunnen toetreden die nog geen onafhankelijkheid hebben verworven. De Belgische juristen beweren dat deze alinea enkel slaat op ex-kolonies. Vlaanderen is echter nog minder dan een ex-kolonie.

Mijnheer de minister-president, bent u van plan om met Catalonië te praten ? De Catalanen staan immers al veel verder dan wij.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister-president, we hebben het wel over Vlaanderen in Europa, maar we moeten ons in de eerste plaats richten op Vlaanderen in de Belgische federatie. Hoe zouden we ons immers in Europa kunnen profileren als we dat niet kunnen binnen de federatie ? Vlaanderen kan zich op Europees vlak immers enkel via de federatie profileren. Ik geef u een voorbeeld. De ultieme voorbereiding van de top van Lissabon, de ICBB, werd afgelast. Ik vraag me af of Vlaanderen wel au sérieux wordt genomen.

In feite stellen we ons op als verdedigers. Als we het hebben over Europese verdragen, krijgen we steeds weer te horen dat aan die verdragen niets meer kan worden veranderd. Onze inspraak is heel beperkt. Wat is bovendien onze impact op Europese richtlijnen die onze bevoegdheden behandelen ?

Voor het bepalen van een politiek standpunt kunnen deze commissie en het Vlaams Parlement slechts een heel kleine bijdrage leveren. Hoe kunnen wij onze positie en politieke structuren versterken zodat Vlaanderen een betere positie kan innemen in Europa ? We mogen niet blijven aanvaarden dat we achteraf simpelweg akte nemen van wat van hogerhand wordt opgelegd. Ik zou de voorzitter van de commissie ertoe willen aanmanen hieromtrent vooruitgang te boeken. Het is een uitstekende zaak dat de minister-president de cel voor Buitenlandse Betrekkingen en Europese Aangelegenheden wil versterken. Hierdoor zullen we zwaarder wegen op het buitenlands beleid en bouwen we sterkere structuren.

Men moet de rol van Vlaanderen niet beperken tot Europa. Waar staat Vlaanderen in de wereldorganisaties ? Zijn we daar aanwezig ? Mijnheer de minister-president, u had het daarnet over Schotland en Wales. Wat zijn de juiste verhoudingen tussen de vooruitstrevende regio's, zoals Vlaanderen en Beieren, en de restrictieve regio's ? Moet men een consensus nastreven om een doorbraak te forceren ?

Minister-president Patrick Dewael : Voor wat de beurtrol betreft, wens ik eerst even het algemeen kader te schetsen. Dit om begripsverwarring te vermijden. De situatie in België is wat ze is. In Vlaanderen bestaat er een vrij grote consensus over de manier waarop het federaal model moet evolueren. In België zijn er echter gewesten en gemeenschappen. De term 'deelstaat' is niet opgenomen in de

⁴ Schriftelijke vraag van de heer John Taylor aan de heer Patrick Dewael, minister president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden over "Kabinetschef - Raadgevers met rang van kabinetschef", *Vr. en Antw.*, VI. Parl. 1999-2000, 18 februari 2000, pp. 579-580 (Vr. nr. 38 TAYLOR).

grondwet. Aan Franstalige zijde is er een Waalse Gewest- en een Franse Gemeenschapsregering. We mogen daarenboven de Duitstalige Gemeenschapsregering en Brusselse Gewestregering niet vergeten. Men noemt dit de gefedereerde entiteiten.

Vlaanderen gaat graag uit van de tweeledigheid waarbij men aan Brussel eventueel een apart statuut geeft. De situatie op dit ogenblik is echter anders. Men moet dan ook op een correcte manier het debat voeren. De federatie en de federale overheid moeten rekening houden met die situatie. Men zegt dat bij de voorbereiding van de IGC de beurtrol ons voor de helft toekomt. We zouden dat misschien wel willen, maar indien men onderhandelt in een geest van federale loyaliteit, is er in de huidige situatie geen enkel constitutioneel element om dit hard te maken.

Mijnheer de voorzitter, ik ben daar zeer formeel in. Ik zit volledig op uw lijn als we over het doel spreken. Het klopt dat het niet gemakkelijk is om het huidige beeld in het buitenland te verdedigen. De Franstaligen zullen dit vroeg of laat moeten inzien. De gescheiden structuur speelt zeker niet in hun voordeel. Hoe kan men een coherente vertaling geven aan de conclusies van Lissabon ? Zelfs minister Collignon heeft in een interview gezegd dat het zeer moeilijk is een tewerkstellingsbeleid te voeren als het Waals Gewest het onderwijs niet als hefboom kan gebruiken.

Hetzelfde geldt voor de inhoudelijke voorbereiding van een topconferentie. Een top van staats- en regeringsleiders wordt nu eenmaal bijgewoond door staats- en regeringsleiders. Men denkt daarbij in functie van de lidstaten. De oplossing die het Vlaams Blok voorstaat, is een onafhankelijk Vlaanderen. Ik krijg nooit een antwoord op wat men dan met Brussel moet doen. Een onafhankelijk Vlaanderen moet in hun benadering met niemand rekening houden. Ik ben het daar niet mee eens.

Als men spreekt over tewerkstelling, e-commerce, internet, enzovoort, dan zijn er vaak verschillende niveaus bij betrokken. Bij de vertaling van de conclusies van de top van Lissabon is op een aantal vlakken een geïntegreerde aanpak noodzakelijk. Zuiver formeel kan men een eigen document voorstellen. Ik ben meer voorstander van de geïntegreerde benadering waarbij wordt vastgelegd wat de inhoudelijke beleidsthema's zijn die aan bod zullen komen en waarbij men een coherent geheel nastreeft. Het veiligheidsbeleid van de federale regering bevat een onderdeel inzake preventie, dat volledig binnen onze bevoegdheid valt. De vraag is

of er overleg moet worden gepleegd tussen de bevoegde ministers van de gemeenschappen of niet. Ik wens de zaken formeel correct af te handelen.

De Vlaamse regering heeft uiteraard haar inhoudelijk standpunt goedgekeurd en dat volgens de gekte procedures meegedeeld aan de federale overheid. Vooraf hebben we echter overleg gepleegd tussen ministers. Ook minister Landuyt heeft overigens een eigen inbreng gehad in het werkgelegenheidsluik van het document van de federatie.

We moeten ervoor zorgen dat we niet worden benadeeld omdat de andere gemeenschappen en regio's minder ver zijn geëvolueerd. Dat zal blijken uit de vertaling van de conclusies. Lissabon was voor ons gesneden koek. We kunnen op een aantal van die zaken perfect inspelen. De Vlaamse regering moet gebruik maken van die besluiten om een aantal versterkingen door te voeren. In het andere landsgedeelte zal men daar, door de tweeledige structuur, meer moeilijkheden mee hebben.

We hebben het voordeel dat bij ons de twee bevoegdheidsdomeinen zijn samengevoegd. We moeten echter wel rekening houden met de situatie in het andere landsgedeelte. Mijnheer de voorzitter, indien u het daar niet mee eens bent, dan is nu het moment om uw standpunt te verduidelijken.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Dit is een schijntegenstelling. In de bestaande mechanismen, waarop ikzelf de nodige kritiek heb uitgebracht vóór deze regeerperiode, zijn er geen gremia waar enkel de deelstaten mekaar ontmoeten.

Het nu bestaande Overlegcomité past echter perfect toe wat ik voorsta. Ook daar worden we geconfronteerd met de zeven entiteiten. Toch zetelen er een gelijk aantal Nederlands- en Franstaligen in. Het gaat dus helemaal niet om een revolutionaire gedachte. Binnen de bestaande institutionele context kan men perfect een evenwicht tot stand brengen.

Ik wil trouwens refereren aan de Costa, waar het probleem van de interparlementaire en intergouvernementele samenstelling van meet af aan bekritiseerd werd, maar waar men nu ontdekt dat er enkel op een andere manier te werk moet worden gegaan.

Het is niet juist dat pariteit niet mogelijk zou zijn, maar wellicht heeft men er niet aan gedacht.

De heer Karim Van Overmeire : Ik ben zeer verrast over de stellingen die hier naar voren worden

gebracht. De minister-president zegt dat Vlaanderen slechts een van de zeven gefedereerde entiteiten is en dat het dus niet billijk is als we de helft zouden opeisen.

Minister-president Patrick Dewael : Dat heb ik niet gezegd.

De heer Karim Van Overmeire : Zo is het bij mij overgekomen.

Anderzijds zegt de voorzitter zegt dat we naar pariteit moeten gaan. Dat zou al een stap vooruit zijn. Ik wil er echter op wijzen dat Vlaanderen de meerderheid uitmaakt in dit land. De efficiëntie die ontstond door de fusie van gemeenschap en gewest, speelt nu dus in ons nadeel. Een deelstaat die, enkel al demografisch, de meerderheid van de bevolking draagt, wordt dankzij de federale structuur permanent geminoriseerd en als oplossing stelt men de pariteit voor, wat dan nog als een revolutionaire stap beschouwd wordt.

Minister-president Patrick Dewael : We moeten dit debat op een intellectueel correcte manier voeren.

Als de grondwet dezelfde bevoegdheden op het vlak van buitenlands beleid ook toekent aan die andere gefedereerde entiteiten, dan is het niet meer dan correct om dat vooralsnog te aanvaarden.

Ik wil het nu even niet in termen stellen, zoals u steeds doet, van Vlamingen versus Franstaligen. Laten we eens even enkel naar de Duitstalige Gemeenschap kijken. De realiteit is dat die haar eigen organen heeft en eigenlijk een constitutionele deelstaat is.

Als je moet overleggen, dan is het ook niet meer dan hoffelijk om te onderkennen dat die entiteiten en die organen vandaag de dag aanwezig zijn. Men kan deze situatie niet benaderen vanuit een percentageel perspectief, of men nu spreekt over 50 percent, of over 60, 70 of 80. Als men zo redeneert, zou men eventueel de exportcijfers als grondslag kunnen hanteren om een rotatiesysteem in te voeren.

Voorlopig primeert voor mij echter de inhoudelijke aanpak. We kunnen de discussie voeren over de institutionele ongemakken, maar wat Europa betreft is dat niet het belangrijkste. U hoopt natuurlijk daar ooit iemand te zien die de onafhankelijke staat Vlaanderen vertegenwoordigt, maar dat is voorlopig niet het geval. Het is perfect denkbaar dat men een werkstuk aflevert waarin de bevoegd-

heid formalistisch op een perfecte wijze is afgebakend, maar waarin de inhoudelijke coherentie verloren is gegaan.

Bovendien veronderstellen zelfs de conclusies van Lissabon een noodzakelijkerwijs gedeeltelijk federale bevoegdheid. Ik heb geen moeite met de dingen die onder de Vlaamse bevoegdheid vallen. Niemand hier heeft gezegd dat de top van Lissabon niet ver genoeg gaat of nefast is voor Vlaanderen.

Wij voeren hier een discussie over de formalismen. Men kan in de materie echter alleen maar op termijn vooruitgang boeken, als Vlaanderen probeert om op de verschillende inhoudelijke terreinen dominant te worden. Dat zal ook het geval zijn. Het verschil met Franstalig België zal snel duidelijk worden. Daar zit men immers met de grootste moeilijkheden om de doelstellingen budgettair en binnen de gestelde termijnen na te komen.

De heer Paul Van Grembergen : De inhoud is uiteraard belangrijk, en natuurlijk speelt hier een zeker dilemma. Dit is echter geen gevecht van de deelstaten versus de federale instantie. Die aanvaardt de aanwezigheid en de inbreng van de deelstaten. Ik denk trouwens dat er een vrij grote eensgezindheid bestaat over de verlangens voor de toekomst.

Mijnheer de voorzitter, hoe functioneerde dat in het verleden met de Duitstalige Gemeenschap als het over gemeenschapsmateries ging ? Deed zij afstand van haar recht om binnen de gemeenschappen aanwezig te zijn in het beurtsysteem ? Gaven zij hun vertrouwen aan de Vlaamse of Franse Gemeenschap ?

Er moet in het verleden toch ook een oplossing geweest zijn. Ik kan mij niet voorstellen dat men in het verleden geen rekening moest houden met die entiteiten.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Eerst zou ik willen terugkomen op de gemaakte bedenkingen. Ik laat mij niet vangen in een debat tussen vorm en inhoud. De inhoud is inderdaad het belangrijkste.

Nu, mijnheer Van Grembergen, de regeling was als volgt. Ongeacht of een thema of een bevoegdheid tot gemeenschappen of gewesten behoort, werd een van de vier stoelen steeds ingenomen door een vertegenwoordiger van de gemeenschappen of gewesten.

Daarom hebben we met dit in het achterhoofd binnenafspraken gemaakt. Het standpunt van de Duitstaligen werd aldus meegenomen in de rotatie, respectievelijk door de Vlaamse vertegenwoordiger in die 'vaste stek', dan wel de Franstalige vertegenwoordiging. Ik wijs op het belangrijke artikel 151 (oud artikel 128), waarin het gaat over de herkenbaarheid van de culturen en de talen in Europa, dat in het verdrag van Amsterdam gekomen is. Ook op dat ogenblik kregen we van de federale regering, en met name van onze permanente vertegenwoordiger, te horen dat beter niet op die manier aan te pakken, omdat het zagezegd nooit zou lukken. De andere staten zouden zich afvragen waar wij mee bezig waren. We hebben toen, tegen het standpunt van de federatie in, volgehouden en een consensus opgebouwd vanuit die vaste stek.

Er is een tweede voorbeeld van een situatie waarin we op basis van pariteit gewerkt hebben, namelijk de samenstelling naar het Comité van de Regio's toe. Hadden we de redenering gevolgd dat er zeven entiteiten zijn en dat de twaalf zitjes in het comité op die basis zouden worden ingevuld, dan waren we nooit tot de huidige samenstelling gekomen. Deze specifieke rotatie was gebaseerd op de pariteit van Vlaanderen en Wallonië. In de periode van vier jaar mocht ook de Duitstalige Gemeenschap via een soort "subrotatie" gedurende telkens twee jaar meedraaien respectievelijk op het conto van Vlaanderen of Wallonië.

Ik neem bijgevolg helemaal geen formalistische of formele houding aan. Dit systeem is dus – zelfs binnen de huidige institutionele context – wel degelijk gebaseerd op een perfect evenwichtige vertegenwoordiging, en werd aanvaard en gebruikt door de federale regering tijdens de vorige IGC, in het Comité van de Regio's, en zelfs in het Overlegcomité.

Ik wil daarbij ten overvloede nog opmerken dat ik het niet eens ben met de heer Van Overmeire, die vraagt om constitutionele onafhankelijkheid.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, u hebt in theorie misschien gelijk, maar uit de praktijk van het Overlegcomité blijkt toch het tegendeel. U weet toch dat de koppen de facto niet worden geteld. Het Overlegcomité is het forum waar de gefedereerde entiteiten elkaar ontmoeten met de bedoeling een poging te ondernemen om conflicten harmonieus op te lossen. De krachtsverhoudingen zijn er niet van belang. Sommigen spelen het conflictmodel graag uit, maar ik vind dat model niet efficiënt.

De vergelijking met het Comité van de Regio's gaat evenmin op. Het comité bestaat immers niet uit vertegenwoordigers van de regeringen : de leden worden aangeduid namens een assemblee.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Neen, de vertegenwoordiging in het Comité van de Regio's heeft een gemengde samenstelling. Het is geen louter parlementaire afvaardiging, want er zijn ook vertegenwoordigers van de regering bij.

In het Overlegcomité bestaat reeds de institutionele waarborg van de pariteit van Nederlands- en Franstaligen. Tijdens de laatste legislatuur waren er trouwens uitzonderlijke situaties waarin een louter Vlaams respectievelijk Franstalig standpunt werd genotuleerd.

Minister-president Patrick Dewael : Ik blijf erbij dat we op Europees niveau over ongelooflijke opportuniteiten beschikken. Het standpunt dat werd ingenomen op de top van Lissabon, komt overeen met de rode draad die doorheen het hele Vlaamse regeerakkoord loopt. Het biedt een antwoord op de vraag hoe we kunnen gebruikmaken van de nieuwe economie om uitdagingen te verwezenlijken op het vlak van sociale cohesie, duurzaam investeren, enzovoort. We willen maximale resultaten bereiken binnen de EU. We baseren ons daarbij op de VS, waar men al heel wat jaren na elkaar een aanhoudende economische groei noteert. We houden echter ook rekening met bepaalde zwaktes van de VS.

Voor de voorbereidingen is, naast het formele aspect van de P11-vergaderingen enerzijds en het overleg tussen de kabinetten en de ministers anderzijds, het allerbelangrijkste dat een staats- of regeringsleider die een bepaald standpunt verdedigt, er maximaal zeker van moet kunnen zijn dat dit standpunt door iedereen in de federatie wordt gedragen, en door ieder element van de federatie mee is opgebouwd. Als voorbereiding dient elk niveau dan ook zijn inbreng te leveren conform zijn bevoegdheden.

De bevoegdheidsverdeling is echter op sommige vlakken heel ambigu, waardoor verschillende niveaus op dezelfde terreinen werkzaam zijn. Het tewerkstellingsplan van de federale regering heeft goed aangetoond hoe moeilijk het is om maatregelen te nemen waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de differentiatie in de deelgebieden. Een nieuwe ronde van de staatshervorming moet op dat vlak vooruitgang boeken.

Een dergelijke nieuwe ronde moet vooral ook de bedoeling hebben om een beter intern bestuur mogelijk te maken. Mij niet gelaten als daarbij ook nieuwe afspraken worden gemaakt over de EU, integendeel. Nu moeten we echter de bestaande spelregels volgen. Wat de federale overheid in deze wel degelijk heeft gedaan. In sommige andere dossiers waar de federale overheid de spelregels niet ten volle heeft gerespecteerd, heeft Vlaanderen, zoals hoger reeds gezegd, daartegen duidelijk gereageerd.

Mijnheer de voorzitter, ik wil toch nog iets kwijt over de IGC en de beurtrol. Als de Duitstalige Gemeenschap daarin vandaag haar plaats opeist, dan kunnen we niet anders dan die vraag respecteren en die plaats ook effectief toekennen. Uw benadering komt er daarentegen op neer dat u aan een kleinere gemeenschap vraagt om haar grondwettelijke rechten af te staan ten voordele van de twee grote gemeenschappen. Dergelijke benadering getuigt van een merkwaaardige ingesteldheid. De grondwet is immers wat hij is. We zouden ons veel beter inzetten om de tweeledige structuur die we nastreven, zo snel mogelijk grondwettelijk vast te leggen. Dan zal dit soort van discussies tenminste tot het verleden behoren.

De heer Karim Van Overmeire : Volgens de verdeelsleutel speelt Vlaanderen drie maal mee. Kunt u misschien even het volledige rotatieschema voor de zeven entiteiten geven ? Dit gegeven is immers belangrijk voor het debat.

Minister-president Patrick Dewael : Het gaat niet om zeven, maar om zes entiteiten, want we moeten de federale overheid niet meetellen. Daarenboven vallen aan Vlaamse kant gewest en gemeenschap samen, zodat het opportuun is dat die ook gelijktijdig zouden kunnen optreden in het schema. In concreto is het in maart dan ook de beurt aan het Vlaams Gewest én de Vlaamse Gemeenschap, in april aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap, in mei aan het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap, in juni is het opnieuw de beurt aan het Vlaams Gewest én de Vlaamse Gemeenschap, in juli aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap, in september aan het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap, in oktober aan het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap, in november aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap, en in december aan het Waals Gewest en de Franstalige Gemeenschap.

Als de Duitstalige Gemeenschap blijkt zou geven van gebrek aan belangstelling, dan zouden we de

beurtrol eventueel anders kunnen invullen. Als dat niet het geval is, wijst het op een gebrek aan hoffelijkheid en constitutionele correctheid om een gemeenschap uit te sluiten. Hét knelpunt is overigens veel meer de opsplitsing in Franstalig België.

Over de positie van de administratie wens ik absoluut geen polemiek. De Vlaamse administratie is op dit ogenblik niet voldoende bemand en uitgerust om een sterke rol te kunnen spelen bij de voorbereiding van het Europese besluitvormingsproces. Ik zeg dit niet als een kritiek, ik stel dit enkel vast. Het zou goed zijn voor Vlaanderen om meer gewicht in de schaal te kunnen leggen bij de ambtelijke voorbereiding van die Europese besluitvorming. We dienen bijgevolg de administratie uit te bouwen.

Ik heb het dan trouwens niet enkel over de administratie Buitenlands Beleid. De Europese reflex moet aanwezig zijn in elke functioneel bevoegde dienst en administratie. Dit veronderstelt een belangrijke aanpassing van de ambtenarij. Het is daarom goed dat er seminars zullen worden ingericht en dat er samengewerkt zal worden met het EIPA-instituut van Maastricht.

Het is zeker niet mijn bedoeling om met het verleden af te rekenen. Ik stel enkel vast dat de tijd rijp is voor verandering. De simpele reden daarvoor is de vrij recente, maar belangrijke uitbreiding van onze verdragsrechtelijke bevoegdheid. De vernieuwing van het ambtelijk apparaat is van groot belang. Indien we daar niets aan doen, zullen we steeds meer worden geconfronteerd met Europese richtlijnen die we moeten respecteren en omzetten in onze eigen regelgeving maar die onvoldoende rekening houden met de bestaande problemen in onze deelstaat. De richtlijnen inzake milieu zijn hiervan een goed voorbeeld.

Mijnheer Sarens, de voorbereiding op mijn kabinet gebeurt uiteraard niet door één persoon. Een persoon heeft een bijzondere opdracht gekregen, maar uiteraard pleegt hij overleg met de anderen op mijn kabinet die met het buitenlands beleid bezig zijn, de administratie en de ministers. Het is niet zo dat één persoon bepaalt wat de inhoudelijke prioriteiten zijn bij het Belgische voorzitterschap van de EU. Het is de taak van de Vlaamse regering om, rekening houdend met de ambtelijke voorbereiding, de politieke prioriteiten vast te leggen.

Mijnheer Ramon, u stelde een vraag over wat we de “kapstokken” genoemd hebben. Daar zijn diverse discussies over aan de gang. Zo wordt gepraat over de thema's die in aanmerking komen inzake

eenparigheid, de gedecentraliseerde organen of agentschappen, het Comité van de Regio's en het Hof van Justitie. Die zaken zullen sowieso altijd aan bod komen. Door de discussies zal het mogelijk zijn om de punten die wij inhoudelijk belangrijk vinden, in te brengen in de besprekingen.

Als we rekening houden enerzijds met de vooropgestelde timing, overeenkomstig dewelke men klaar moet zijn om te finaliseren tegen de top van Nice op het einde van dit jaar, en anderzijds ook met de positie van de andere lidstaten en regio's, dan is het duidelijk dat het heel moeilijk zal zijn om de volledige Vlaamse agenda aan te kaarten en af te werken. Natuurlijk zouden we ook op dat vlak een conflictmodel kunnen hanteren, maar volgens mij is het beter om de verschillende standpunten binnen de federatie op elkaar af te stemmen. We hebben reeds vooruitgang geboekt op het vlak van de versterkte samenwerking. Ik zie ook op een paar andere vlakken nog mogelijkheden.

De heer Van Grembergen heeft gelijk dat niet alle Europese regio's op dezelfde golflengte zitten. Zo zijn mijn collega's uit het Verenigd Koninkrijk bijzonder verbaasd als ik hen over onze vraag naar fiscale autonomie vertel. Ook in de Duitse Länder bestaan er trouwens heel wat verschillende meningen. Het bestaan van dergelijke uiteenlopende visies op de verdere ontwikkelingen van het regionale fenomeen, belet echter niet dat we minstens een poging kunnen ondernemen om de regio's in kwestie samen rond de tafel te brengen.

Ik heb dan ook de opdracht gegeven om in de loop van het volgende jaar, tijdens het Belgische EU-voorzitterschap, een conferentie op touw te zetten met ongeveer vijf regio's die vergelijkbaar zijn met Vlaanderen. Tijdens die conferentie zullen we de gelegenheid hebben om de regionale diversiteit in kaart te brengen en in de kijker te plaatsen. Zo kunnen we van het Belgische voorzitterschap van de EU gebruikmaken om te wijzen op de situatie in ons land.

Een conferentie met andere deelstaten uit Europa kan nuttig zijn, want we kunnen veel leren van zowel hun sterktes als zwaktes. Vlaanderen staat in vergelijking met andere regio's die in federaal verband leven, al heel ver. Ik verwijs naar de aanpak van de IGC en van nieuwe stappen in de staatshervorming. De meeste regio's willen helemaal niet zo ver gaan als wij, en daarmee moeten we rekening houden. Ik wil geen debat voeren met de verborgen agenda waarvan het Vlaams Blok een voorstander is.

Ook voor wat de IJzeren Rijn betreft, hebben we goede resultaten behaald. Van meet af aan stond ik hierover in verbinding met de federale premier. Omdat Vlaanderen en de federatie hetzelfde standpunt hadden, hebben we resultaat geboekt. De Nederlanders zouden elke onenigheid tussen Vlaanderen en de federatie immers onmiddellijk hebben uitgespeeld. Enkel door dagelijks overleg zijn Vlaanderen en de federatie erin geslaagd identieke signalen te sturen naar Nederland. Nederlands minister Netelenbos en federaal minister Durrant waren bevoegd om op de interministeriële conferentie het akkoord te tekenen.

Mijnheer Van Grembergen, u stelde een vraag over mijn fysieke aanwezigheid. Ik kan u verzekeren dat mijn agenda voor de komende twee maanden vol staat met bezoeken. Ik doe in elk geval voort met de ronde van Europese hoofdsteden die ik in de beleidsnota als prioritair heb voorgesteld. Na Parijs ga ik naar Londen, en daarna naar Berlijn. In die hoofdsteden ga ik onder meer op bezoek bij de Vlaamse vertegenwoordigers. Een ontmoeting met mijn collega uit Noordrijn-Westfalen is uitgesteld tot na de verkiezingen daar.

De heer Paul Van Grembergen : Als we een aantal sterke regio's of deelstaten uitnodigen, mogen we dat zeker niet doen in functie van de specifieke evolutie die wij wensen. We moeten de zaak goed inschatten, want als de regio's denken dat we hen willen misbruiken, dan zullen ze niet komen. Wel zijn al deze regio's voorstander van het verzekeren van een sterke regionale positie binnen de EU. We hebben hoe dan ook het subsidiariteitsgegeven gemeenschappelijk, al legt iedereen andere klemtonen. Dit bindend gegeven kan de andere regio's motiveren om samen te komen.

Minister-president Patrick Dewael : Aanvullend wil ik nog even laten opmerken dat ik het niet eens ben met de voorstelling van de voorzitter waar hij sprak over de permanent beschikbare stoel voor de regio's. De vorige IGC, die werd afgesloten in Amsterdam, behandelde veel meer thema's dan de huidige. Tijdens die vorige IGC werd immers het hele EU-verdrag besproken. De bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten waren dan ook de hele tijd aan de orde. De aanwezigheid van een vertegenwoordiger was bijgevolg vereist. Tijdens deze IGC is dat minder evident. De vergelijking tussen beide conferenties loopt dus mank.

De voorzitter verwees ook naar Oostenrijk. Dat land maakt gebruik van een systeem waarbij de deelstaten slechts worden ingeschakeld als over hun bevoegdheden wordt gepraat.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Ik wil nog kort enkele nabeschouwingen te berde brengen. Ten eerste hebben u en de heer Van Grembergen gelijk dat we ons eigen model nooit mogen opdringen aan andere Europese deelstaten. Dat heeft geen zin. De grote meerderheid van deze commissie, van dit parlement, en ook de Vlaamse regering is het ermee eens dat er geen eenduidig regionaal model voor Europa naar voren kan worden geschoven. Elke deelstaat heeft immers een andere cultuur en geschiedenis. Zo noemt Schotland zichzelf een natie, maar geen staat. Ook in de toekomst, en zelfs bij verdergaande “devolutie”, wil de Schotse deelstaat een aantal zaken blijven bekomen via Westminster. Schotland is wel voorstander van een heel minimale vorm van fiscale autonomie, Wales niet. Ik vind een conferentie met een aantal deelstaten een goed idee. Enige betrokkenheid daarbij vanuit deze commissie lijkt trouwens aangewezen.

Ten tweede sta ik ten volle achter alles wat de Vlaamse regering doet ter versterking van het eigen buitenlands beleid van Vlaanderen. De extra inspanningen op het vlak van de ambtelijke ondersteuning verdienen dan ook onze steun. Ik wil er daarbij wel aan herinneren dat we ooit – en zelfs nog niet zo heel lang geleden – met slechts twee ambtenaren zijn begonnen.

Ten derde heeft de heer Laverge gewezen op het enorme belang van de inhoudelijke voorbereiding en opvolging van de Europese richtlijnen, en de Europese regelgeving in het algemeen. Dienaangaande kan ik de commissieleden meedelen dat er – in het kader van denkoefening rond de internationale en Europese positionering van het Vlaams Parlement – een voorstel werd uitgewerkt, waarover het Uitgebreid Bureau zich komende maandag moet uitspreken. In het voorstel wordt inter alia, en mede op basis van de in deze commissie geformuleerde bedenkingen, voorzien dat het Vlaams parlement bij zijn Europese taakstelling in ruime mate een beroep zal doen op de medewerking van de Vlaamse regering en de administratie. Het Uitgebreid Bureau zal deze formule hoogstwaarschijnlijk overnemen.

Ten slotte is de vertegenwoordiging van groot belang, maar blijft de inhoud inderdaad het allerbelangrijkste. De formele vertegenwoordiging is immers slechts een instrument om onze inhoudelijke eisen te kunnen waarmaken. Ik heb reeds vragen gesteld over deze inhoudelijke inbreng. Ik heb nooit beweerd dat de resultaten van de top van Lissabon niet goed zijn, integendeel. Ik vind het van groot belang dat na twee vorige thematische

bijeenkomsten, nu over de kennismaatschappij en de sociale cohesie wordt gepraat.

Mijnheer de minister-president, uit uw aanvullende toelichting en uw wederwoord kan ik echter enkel afleiden dat er geen samenhangend en oriënterend eigen Vlaams document bestond. Wel werd een standpunt bepaald over het federale voorstel.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, er bestond wel degelijk een eigen document van de Vlaamse regering.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Ja, u hebt daarin het Vlaamse standpunt over de federale teksten weergegeven.

Minister-president Patrick Dewael : Neen, er werd een formeel standpunt ingenomen door de Vlaamse regering – de nota daarover kan ik desgewenst ook aan de leden van deze commissie meedelen –, dat voorafgaandelijk ook overlegd en besproken werd met de federale collega's. Wij hebben in die nota heel duidelijk onze visie weergegeven. De federale collega's hebben deze visie ten volle vertolkt in Lissabon. Maar natuurlijk hebben we onze standpunten eerst op elkaar afgestemd. U stelt de vraag wie het eerst aan zet is geweest, en wie waarop heeft ingespeeld. Maar die vraag is niet relevant. Aan de orde is enkel de kwestie of er een eigen Vlaamse invulling en inbreng is geweest.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : De Vlaamse overheid heeft dus haar standpunten bepaald op basis van een federale conceptnota ?

Minister-president Patrick Dewael : Dat klopt niet. Na de top van Helsinki werd reeds de opdracht gegeven aan de administratie om onze standpunten over de top van Lissabon voor te bereiden, los van enig federaal document.

In feite doet dit er helemaal niet toe. Zelfs al had Vlaanderen een standpunt bepaald op basis van een federaal document, dan nog is het enige wat telt dat alle meningen op elkaar worden afgestemd. Het is immers de bedoeling dat de Belgische vertegenwoordigers op een topontmoeting een coherent en geïntegreerd gemeenschappelijk standpunt vertolken.

De heer Paul Van Grembergen : Ik heb begrepen dat de Vlaamse regering op de hoogte was van de agenda van de top van Lissabon en daarover standpunten heeft geformuleerd. Die standpunten en inzichten werden daarna overgemaakt aan de federale regering.

De voorzitter : Maar een federaal document vormde de basis ?

De heer Paul Van Grembergen : Ik dacht van niet. De agenda van Lissabon vormde immers het eerste uitgangspunt.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, we kenden de agenda van Lissabon en de administratie heeft het standpunt reeds voorbereid na de top van Helsinki. Natuurlijk waren we ook op de hoogte van de federale benadering.

Tijdens zo een top moeten de federale premier en de federale minister van Buitenlandse Zaken het standpunt van ons land verdedigen. Op de agenda stonden heel wat punten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren. Het is toch logisch dat de standpunten van de federatie en van de gefedereerde entiteiten op elkaar worden afgestemd zodat de federale premier ze ook op een geïntegreerde manier kan verdedigen. Misschien zal dit ooit veranderen, maar tot nader order vertegenwoordigen federale ministers heel onze staat tijdens dergelijke topontmoetingen.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : De vertegenwoordiging op Europese raden vormt een heel andere discussie. Het is niet de bedoeling om nu al na te denken over een andere vorm van vertegenwoordiging, al zou een bepaalde fractie dit maar al te graag doen. Ik vind het echter essentieel dat er op dit vlak een herkenbaar en duidelijk Vlaams standpunt wordt geformuleerd. We moeten dat ook terugvinden in de besluitvorming en de duiding. In de verslaggeving over de top van Lissabon werd niet aangeduid dat de deelstaten zorgden voor de kern van het beleid. Ik verwijs daarbij naar de top van Luxemburg, waar de drie gewesten – als het ware “van onderuit” – een eigen plan inzake werkgelegenheid voorstelden, dat werd overgemaakt aan Europa. De drie plannen vormden de basis.

Minister-president Patrick Dewael : Ik citeer even punt 38 van de conclusies van de top van Lissabon : ‘Er moet een volledig gedecentraliseerd aanpak komen die strookt met het subsidiariteitsbeginsel, waarbij de Unie, de lidstaten, de regionale en lokale niveaus alsmede de sociale partners en het maatschappelijke middenveld actief betrokken zijn, gebruik makend van diverse vormen van partnerschap’. Kan het duidelijker ?

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Dat is de terechte voortzetting van wat ik daarnet heb gezegd in verband met de top van Amsterdam.

Ik heb nog een informatieve vraag. Klopt het dat de Belgische Europees Commissaris, de heer Busquin, in de problematiek van de steunmechanismen een nieuwe notie introduceert waarbij de parameter van de wetenschappelijke en technologische situatie mee richtinggevend zou worden om bepaalde zones of gebieden binnen een van de doelstellingen van de Europese Unie te laten vallen ? Dit is niet van belang ontbloomt, aangezien het al dan niet incalculeren van die notie tot aanzienlijke vertekeningen kan leiden.

Ik wens tenslotte nog een korte bedenking te maken over de IJzeren Rijn. Het is van zeer groot belang dat die spoorverbinding wordt gerealiseerd. De heren Platteau en Sarens waren aanwezig op de recentste plenaire vergadering van het Beneluxparlement. Nog afgezien van de discussie die daaromtrent logischerwijze zal moeten gevoerd worden in de Nederlandse Tweede Kamer, leid ik uit een persoonlijk gesprek met mevrouw Jorritsma en uit een antwoord van mevrouw Netelenbos af dat men mogelijk een tijdelijke formule aanvaardt op het historisch tracé. Dit echter enkel voor zover uit het MER blijkt dat er geen onherstelbare schade wordt aangebracht, én mits het historische tracé nooit de definitieve verbinding zou gaan vormen.

Minister-president Patrick Dewael : Integendeel, er wordt op geen enkele manier gezegd dat het historische tracé niet het definitieve tracé kan worden. Die keuzemogelijkheid blijft open. Er werden bovendien garanties ingebouwd voor onze betrokkenheid bij het afronden van het MER.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter : Laat het duidelijk zijn dat ik heel gelukkig ben met het standpunt dat door de Belgische en Vlaamse regering werd ingenomen. We moeten er ons echter tegelijk goed van bewust zijn dat van Nederlandse kant uit het om een tijdelijke toegift gaat. We moeten dan ook zeer alert blijven.

De heer Stefaan Platteau : Ik kan beamen dat ik inderdaad op een recente Beneluxvergadering in Den Haag het door de voorzitter aangehaalde standpunt heb horen verwoorden. Ik had echter de stellige indruk dat mevrouw Netelenbos ten volle achter het idee van de IJzeren Rijn en van de voorlopige formule staat. Er zou zelfs een consensus bestaan om per dag 15 treinen door het stiltegebied te laten rijden. Ik ben dus veeleer optimistisch. Mogelijks werd de aangehaalde uitspraak slechts gedaan met bepaalde binnenlandse problemen in Nederland in het achterhoofd.

De voorzitter : Indien niemand nog vragen heeft, sluit ik bij deze de vergadering. Zoals afgesproken zullen wij over een tweetal maanden opnieuw een zitting wijden aan de bespreking van de algemene Europese thematiek.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jacques LAVERGE

Luc VAN DEN BRANDE
